

Izraelská speciální operace

17.6.2025 - | Česká strana sociálně demokratická

Desetimilionový Izrael dnes válčí v Gaze, Sýrii, Libanonu, Jemenu - a do toho ještě zahájí „speciální vojenskou operaci“ proti devadesátimilionovému Íránu. Premiér Netanjahu ukazuje, že nemá žádnou mírovou strategii, a vtahuje svět do velkého problému.

Krátce po zahájení leteckého izraelského útoku na Írán oslovil premiér Benjamin Netanjahu íránské občany a vyzval je, aby útok pochopili jako příležitost ke svobodě a pomohli svrhnout tamní teokratický režim. Pokud to myslel vážně, pak podléhá stejnému omylu jako Vladimir Putin, jenž si myslel, že stačí zahájit na Ukrajině pouhou speciální vojenskou operaci a režim se zhroutí sám, protože kdo by obětoval životy za nepopulární a zkorumpované politiky v čele s nepřiliš úspěšným prezidentem Zelenským?

Podobně jsme se mýlili my, když jsme se zdráhali uvěřit, že by Rusové byli ochotni delší dobu v tak neuvěřitelných počtech umírat za Rusko a Putina. Řada Rusů je přesvědčena, že na Ukrajině se pouze brání agresivnímu postupu Západu. V Íránu to nebude jinak. Íránský režim je dědicem staré perské civilizace a kdysi nesmírně populárního zoroastrického náboženství. Je to kultura, která drží celé společenství pohromadě, a proto dnes v Íránu nebude vůbec záležet ani na tom, kdo jsou sunnité a kdo šiité, protože všichni se sjednotí proti agresorovi, který je bombarduje a zabíjí jejich spoluobčany.

Nechce se mi věřit, že by to Netanjahu nevěděl. Zdá se mi, že jeho vystoupení je pouhé divadlo, které zakrývá, že žádnou strategickou vizi pro své jednání nemá. Kolik těch válek chce Izrael vlastně vést? V této chvíli bombarduje v Sýrii, vede válku proti Hamásu v Gaze, nemá ukončenou operaci v Libanonu, bojuje proti Húsiům v Jemenu a k tomu si jako vedlejšák ještě vezme válku s celým Íránem? Čeho chce Izrael dosáhnout těmito mnohačetnými výpady a expanzí? Existuje nějaká vize, která by sjednocovala úsilí na všech těchto frontách?

Původní vojenská doktrína Izraele razila strategii krátkých rozhodných válek, převážně proti nestátním aktérům. Podobnou strategii mělo i Rusko, než upadlo do dlouhé opotřebovací války s Ukrajinou. Té se dříve i Izrael snažil vyhnout. Dnes do ní možná postupně zabředává. Hamás v Gaze je oslabený, ale přežívá jako guerilla, kterou dnes Izraelci pronásledují a snaží se jí zabránit v pohybu. Stejně tak Hizballáh přežívá na jihu Libanonu. Je to podobné tomu, čím prošel Západ v boji s Tálibánem. V Afghánistánu jsme každý taktický boj vyhráli, až jsme došli k závěrečné, velké, strategické prohře. Neměli jsme žádnou životaschopnou strategii míru, který bychom chtěli nastolit. A stejně tak dnes Netanjahu nemá žádnou mírovou strategickou vizi pro region.

Kronika ohlášené smrti

Ať udělá Izrael Hamásu v Gaze cokoli, ať mu zasadí jakoukoliv ránu, Hamás žije dál. Stejně jako Tálibán v Afghánistánu, Hamás ani Hizballáh nejsou pouhé vojenské guerilly, ale jsou to sociální struktury. Mají svou sociální a zdravotnickou dimenzi a prorůstají společností. Nelze je vojensky porazit. To by musel Netanjahu vybit celý národ. A podobné je to s Íránem. Írán není jen teokratický, autoritativní režim, o kterém my jsme přesvědčeni, že musí být svržen. Je to specifická kultura a politický systém, který na poměry arabského světa poměrně výjimečně pořádá volby. Íránci se s tímto státem identifikují dokonce i tehdy, když jsou politikou otráveni a od politiků nic dobrého nečekají.

Ale pokud je Izrael pod Netanjahujem stát bez celkové strategie, k čemu může sloužit jeho další válka s Íránem? Jak je možné začít válku s Íránem, když právě probíhala jednání o jeho jaderném programu s USA? Ta se vedla právě proto, aby se zabránilo válečnému konfliktu. Tím, co se stalo, dal Izrael najevo, že na jednáních nesejde, žádným jednáním nevěří, žádným partnerům nevěří. Pak ale sestupujeme do chaosu. Sestupujeme do doby, kdy platí pouze výhrůžky zničením a kdy platí pouze vojenská síla.

Český ministr zahraničí řekl, že máme pochopení pro izraelský útok na Írán. Možná už zapomněl, jak si stěžoval, že pomáháme Ukrajině, ale nemáme žádnou celkovou strategii, čeho chceme dosáhnout. Podobně si už zřejmě vůbec nepamatuje, že úplně stejně bez celkové vize a strategie jsme strávili léta na vojenské misi v Afghánistánu.

Co se dá vlastně opravdu pochopit na posledních krocích Izraele? Jak je možné, že zahájil válku, přestože se nevyčerpaly všechny diplomatické možnosti? Proč podporujeme někoho, kdo nemá žádnou mírovou strategii? Ve skutečnosti se izraelský národ stal rukojmím premiéra Netanjahua, který vede válku, protože pokud by nastal mír, hrozilo by mu vězení. Netanjahu potřebuje udržet výjimečný stav co nejdéle. Ten jediný mu dává šanci politicky přežít. A tak je ochoten vést jednu válku za druhou. Teď je ale hůř, teď se rukojmím Netanjahua stáváme všichni. Válka s Íránem otevírá možnost daleko větší eskalace, než byly dosavadní izraelské operace. Írán zahnaný do kouta může učinit cokoli. Íránu může začít pomáhat Rusko. Izrael může vtáhnout do konfliktu USA, ať už Trump zamýšlel původně cokoli.

Jeden z účastníků zasedání Rady bezpečnosti OSN, které bylo svoláno právě kvůli útoku Izraele na Írán, řekl, že mu to celé připomíná slavný Márquezův román Kronika ohlášené smrti. V knize jde o to, že podle zvykového práva je v jednom městečku vyhlášena vražda. To zabití je nesmyslné, přesto k němu neúprosně dojde. Nic ten čin neodvrátí, i když vlastně nemá žádný smysl a nic nevyřeší. Obávám se, jestli se pomalu stále více nesmiřujeme s tím, že žijeme v nesmyslném, chaotickém světě, kde už nedokážeme odvrátit žádnou blížící se katastrofu. Už jenom přihlížíme.

<https://socdem.cz/akt-aktuality/izraelska-specialni-operace>